

Fylkesmannen i Oppland

Kommunereform

Fagdirektør hos Fylkesmann i Oppland Eli Blakstad

Vedtak i Stortinget 18. juni 2014:

- *Fleirtalet i komiteen, medlemmene frå Høgre, Framstegspartiet, Kristeleg Folkeparti og Venstre*, viser til at det er brei semje om behov for å sjå på kommunesektoren 50 år etter førre store reform.
- *Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre*, er derfor **positive** til at alle landets kommuner **høsten 2014** inviteres til å delta i **prosess**er med sikte på å vurdere og å **avklare** om det er aktuelt å slå seg **sammen med** nabokommuner.

Stortingets vedtatte mål for kommunereformen:

1. Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
4. Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver

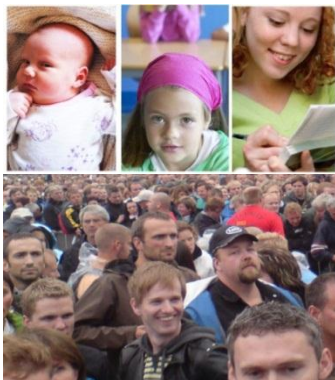
Oppdrag til kommunene

- Flertallet understreker at det er viktig at alle kommuner gjennomfører lokale prosesser innen fristen våren 2016
- Kommunen må legge opp til en prosess for å skape eierskap og engasjement både politisk og internt hos sine arbeidstakere
- Innbyggerne skal høres enten gjennom folkeavstemming, høringsmøter eller spørreundersøkelser

Forankring - skape innsikt og forståelse

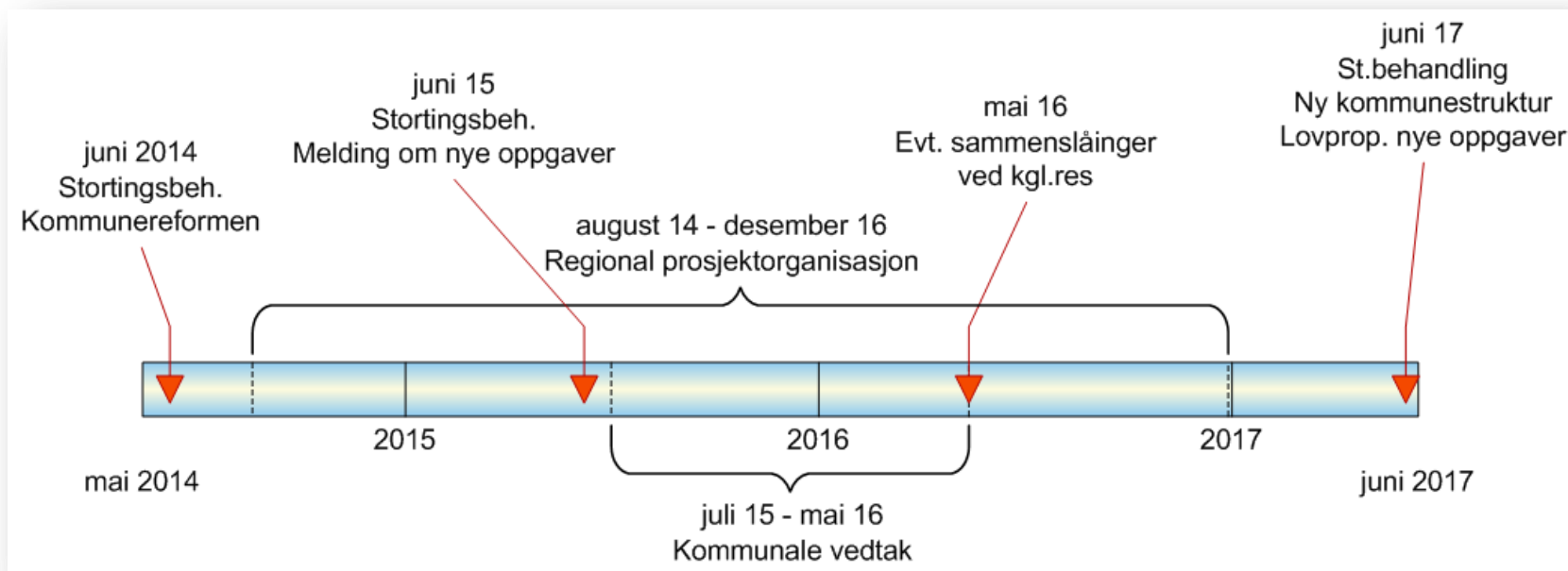
Fylkesmannens oppdrag i kommunereformen

1. FM skal tilrettelegge og koordinere prosesser lokalt/regionalt og på tvers av fylkesgrenser.
2. FM skal på selvstendig grunnlag gjøre en vurdering av de samlede kommunestyrevedtakene der det legges vekt på **helheten i regionen** og fylket. Herunder om vedtakene er i tråd med hovedmålene i reformen. Vurderingen videreformidles til KMD.

Regjeringens framdrift

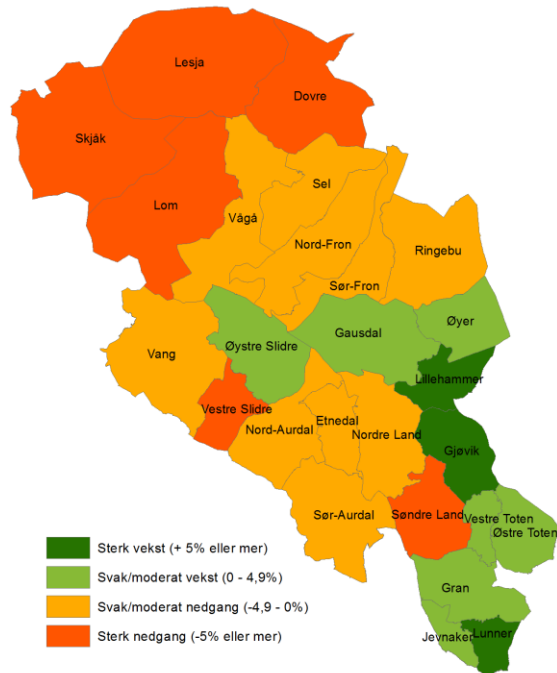

Nye tider, nye bo – og arbeidsmarkedsregioner

50 år siden forrige større kommunereform

Endringer i folkekemengde siste 10 år (1.1.2004 - 1.1.2014)
Kilde: SSB, Statistikkbanken, tabell 06913

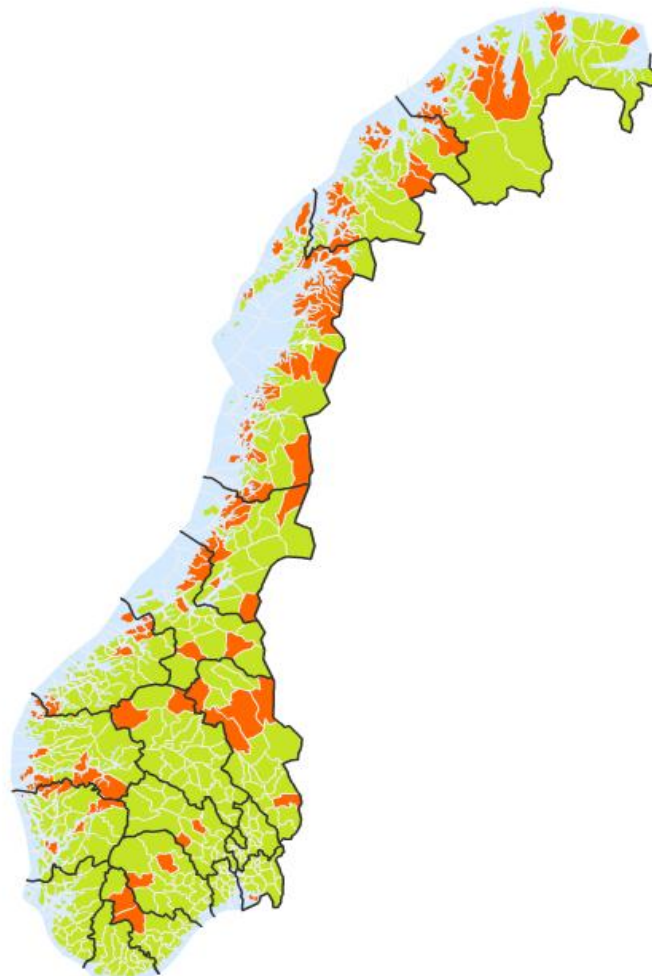
- Sentralisering av bosetning = befolkningsnedgang i mange kommuner, også i Oppland
- Kompetanseforventning til tjenesteproduksjon fra innbyggere
- Konkurransen om å være en attraktiv region for arbeidskraft og tilflytting
- Aldrende befolkning

I 2030 har ca 100 kommuner en andel pensjonister (+67 år) som er over 50 pst av befolkningen i yrkesaktiv alder

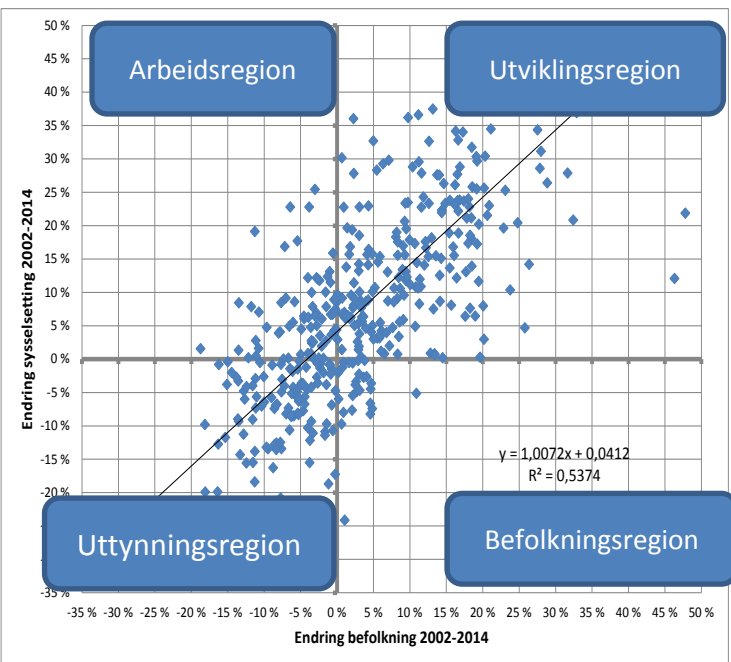
Eksempler fra Oppland:

	2010	2030.0
0513 Skjåk	31.0	54.7
0511 Dovre	33.6	50.7
0515 Vågå	32.8	48.4
0538 Nordre Land	30.3	47.8
0536 Søndre Land	27.8	47.6
0514 Lom	28.6	47.2
0517 Sel	30.7	47.1
0540 Sør-Aurdal	32.6	46.6
0516 Nord-Fron	27.9	46.4
0543 Vestre Slidre	28.9	46.1
0502 Gjøvik	24.4	33.4
0501 Lillehammer	25.0	34.6
OPPLAND	26.5	39.3

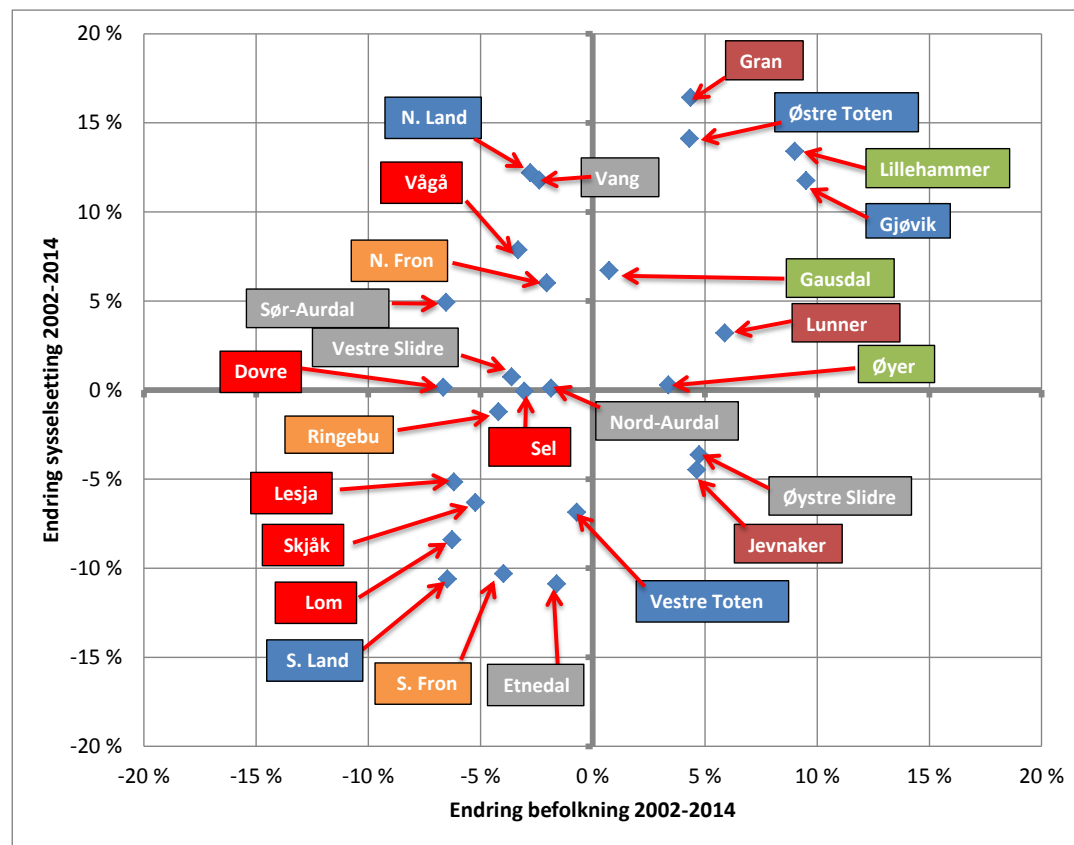

Fremskrivninger basert på SSB statistikk -
Middelalternativet

Befolknings- og sysselsettingsvekst 2002-2014

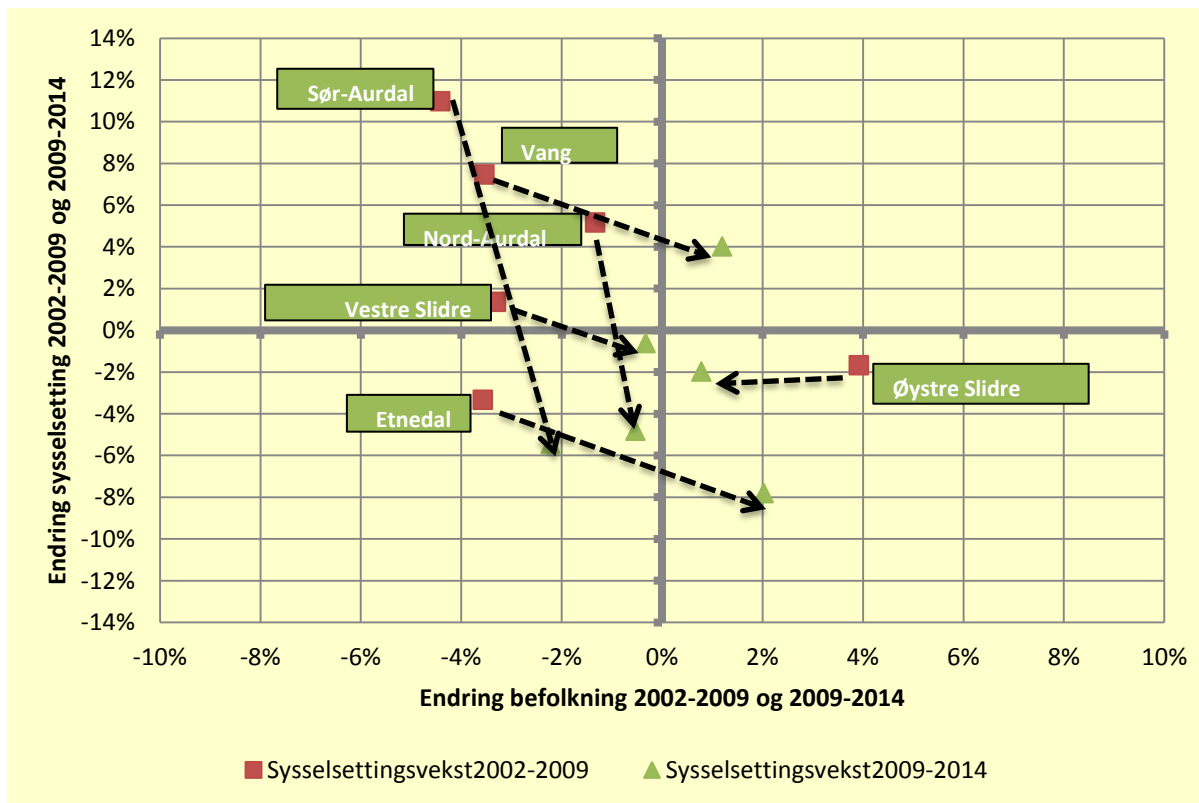
Kommuner i Norge

Kommuner i Oppland

Syssestetings- og befolkningsvekst 2002-2009 og 2009-2014 for kommunene i Valdres

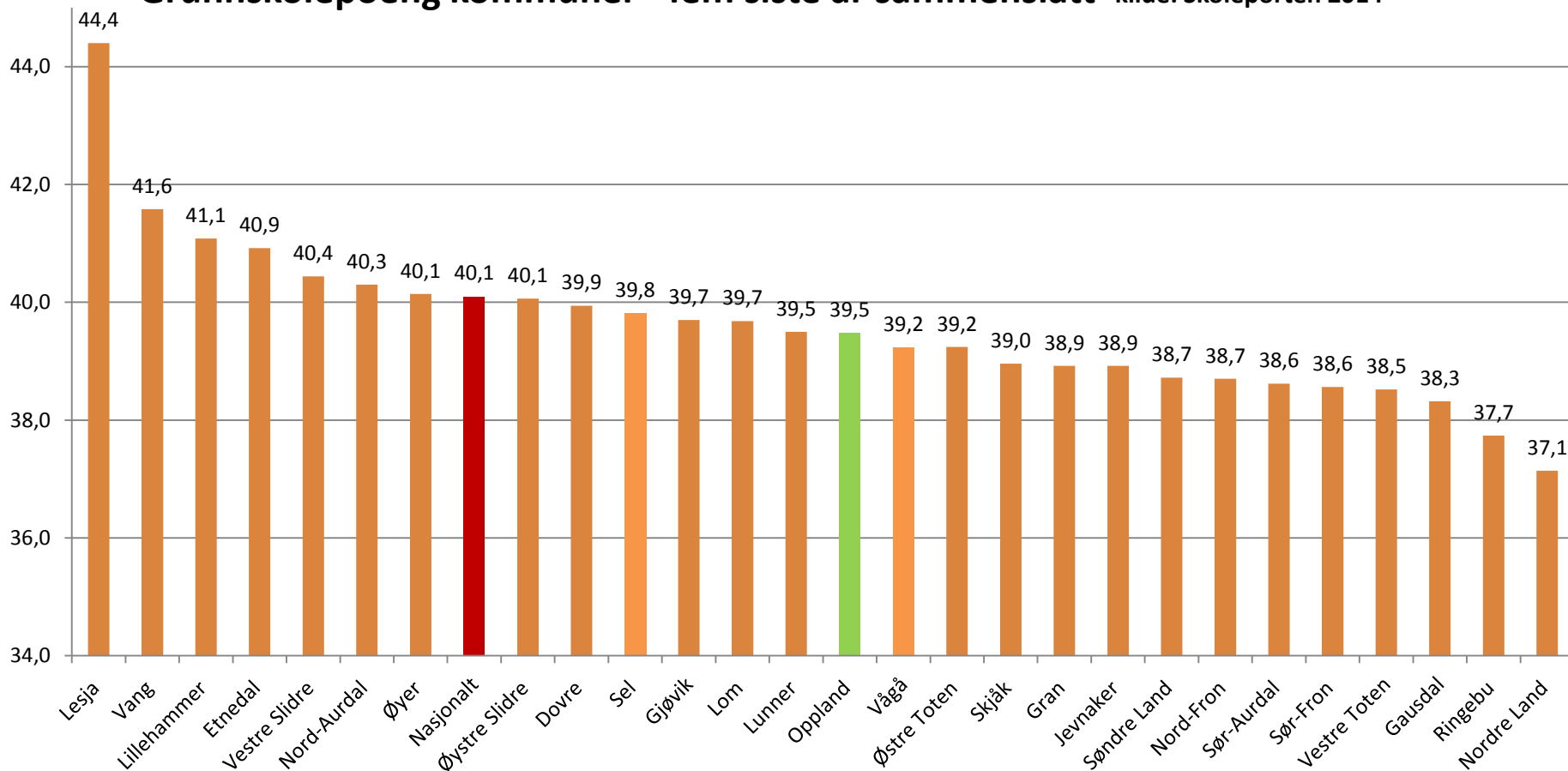
Ekspertutvalgets rapport

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Tjenesteyting	
Kvalitet i tjenestene Effektiv bruk av samfunnets ressurser Likeverdighet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Effektiv tjenesteproduksjon Økonomisk soliditet Statlig rammestyring
Myndighetsutøvelse	
Rettsikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Tilstrekkelig distanse

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Samfunnsutvikling	
Helhetlig ivaretagelse av areal og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	Funksjonelle samfunnsutviklingsområ der Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse
Demokratisk arena	
Betydningsfulle oppgaver og rammestyring Levende folkestyre Aktiv lokal politisk arena	Høy politisk deltakelse Lokal politisk styring Lokal identitet Bred oppgaveportefølje Statlig rammestyring

Grunnskolepoeng kommuner - fem siste år sammenslått kilde: Skoleporten 2014

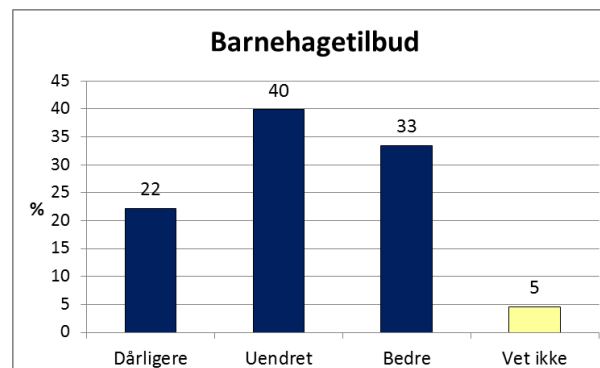
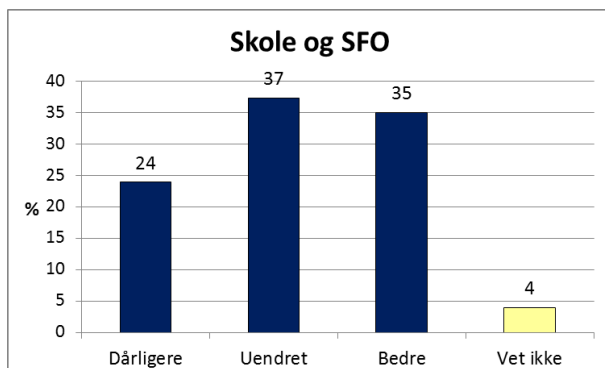
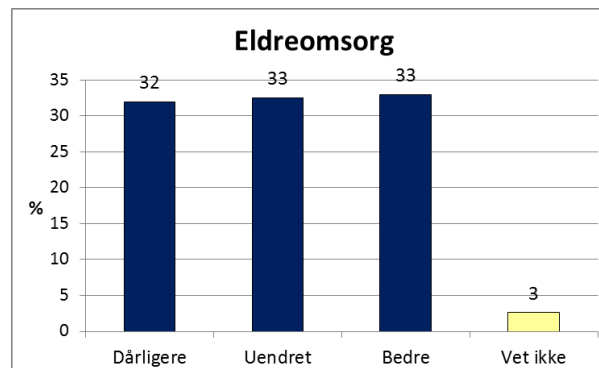
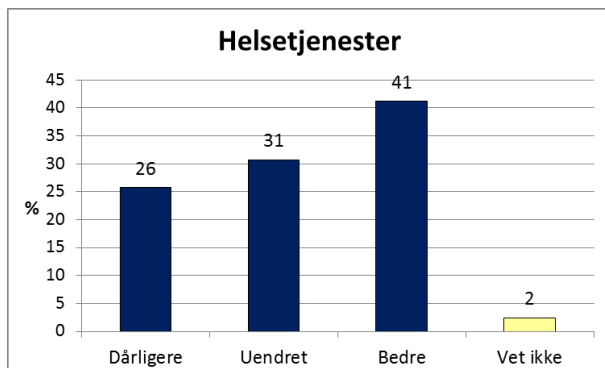

Fylkesmannen i Oppland

Innbyggerundersøkelsen desember 2014

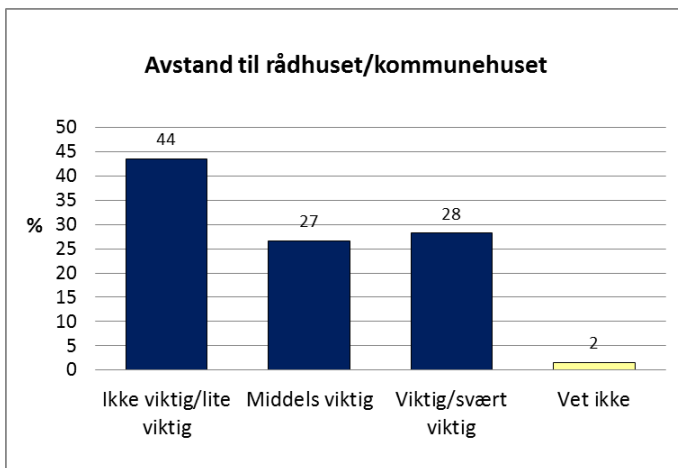
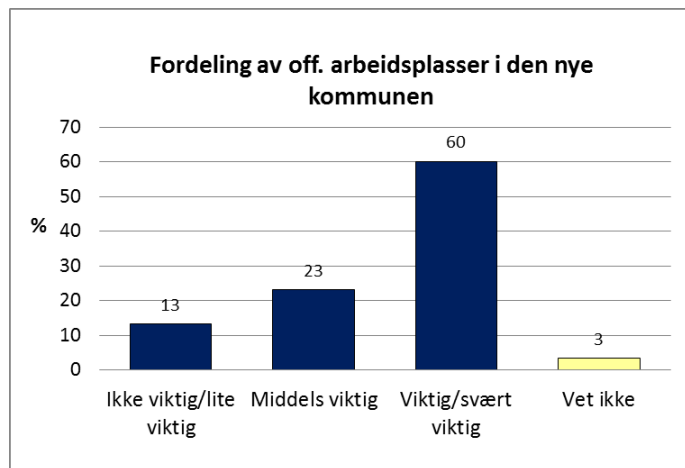
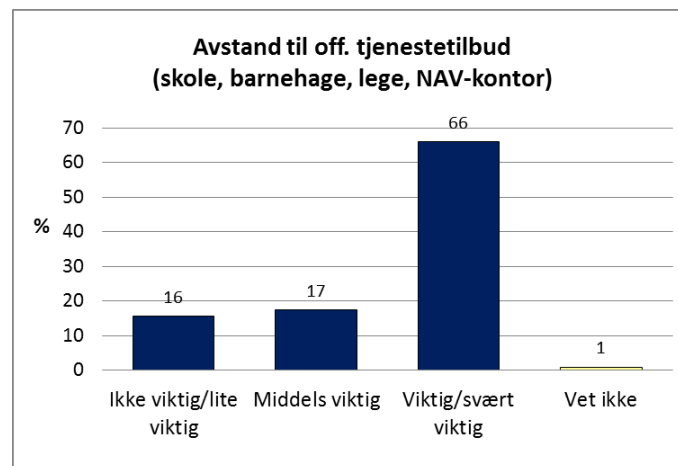
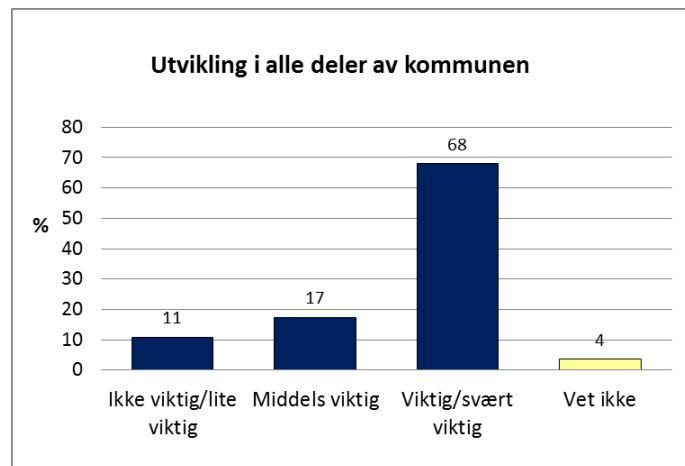

Hvordan tror du en ny kommune vil løse sentrale utfordringer - tjenestetilbudet?

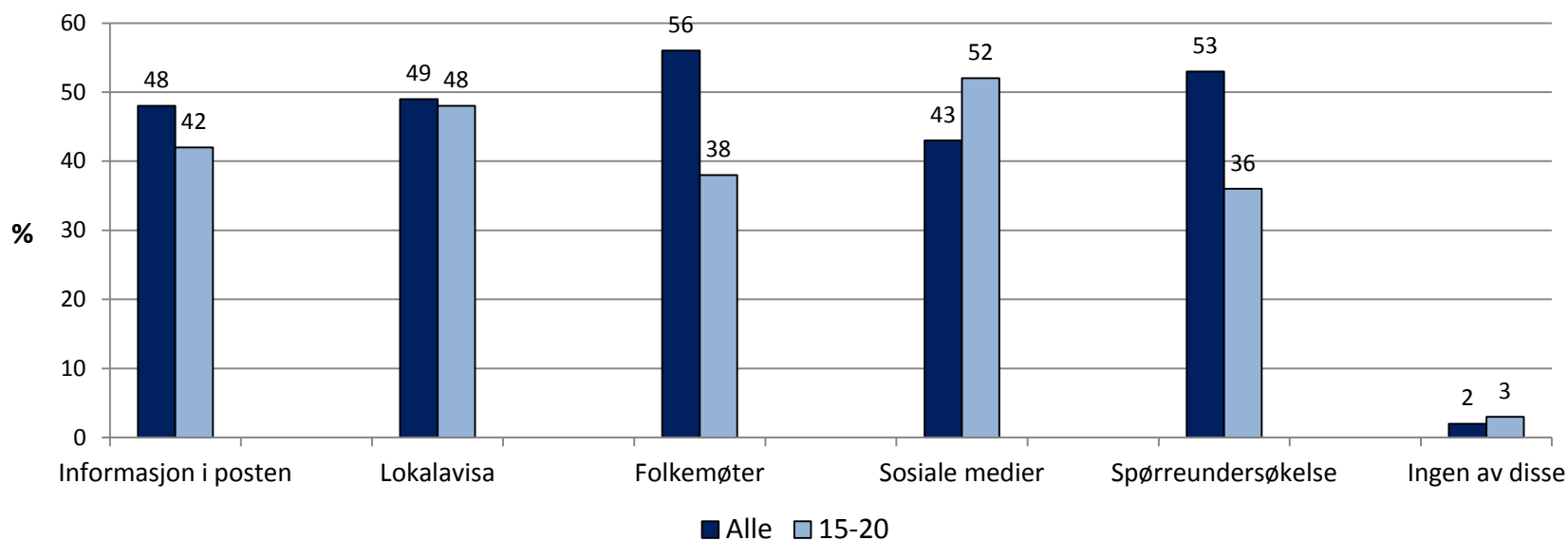

- Offentlig tjenestetilbud: Flere tror dette blir bedre enn dårligere

Hvor viktig er det for deg at følgende hensyn vektlegges i en eventuell kommunesammenslåing med én eller flere nabokommuner?

Hvordan vil du bli involvert?- de som ønsker involvering

- Ingen bestemt involveringsmåte som peker seg ut
- De yngste er mindre interessert i folkemøter og spørreundersøkelser
- Bare en tredjedel av de over 55 ønsker involvering via sosiale medier

De vanskelige diskusjonene

- Strategisk tenkning for å skape attraktivitet Robust kommune ?
- Kraftressurser – eierskap og verdier.
 - Grunnlag for forhandlinger
- Jakt, fiske og utmark
 - En kommunesammenslåing **vil ikke påvirke** retten til villreinjakt, småviltjakt eller fiske, fordi innenbygdsboende blir definert etter kommunegrensene fra 1956
 - Jakt på elg, hjort, dådyr, rådyr, bever og rovvilt **vil derimot bli påvirket** av en kommunesammenslåing, siden innenbygdsboende blir definert etter gjeldende kommunegrenser. Dvs. at **alle innbyggere i en ny storkommune vil bli regnet som innenbygdsboende.**

Stortingsmelding nr 14, nye oppgaver til større kommuner

Velferdsoppgaver	Lokal utvikling	Andre oppgaver
• Forsøk DPS • Barnevern • Familievern • Boligtilskudd • Varig tilrettelagt arbeid • Arbeids -og utdanningsreiser • Finansiering pasienttransport • Tannhelse • Rehabilitering • Basishjelpemidler	• Tilskudd frivillighetssentraler • Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk • Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv • Naturforvaltning • Enkeltutslippstillatelser, forurensningslov • Forenkling av utmarksforvaltning • Lokal nærings- og utmarksforvaltning • Motorferdsel • Større handlingsrom, plan- og byggesaker • Konesjonsbehandling småkraftverk For store kommuner: - Kollektiv transport - Videregående skole	• Vigselsrett for borgerlige vielser • Notarialforretninger • Godkjenning • Sivile politioppgaver

Status for kommunene i Oppland pr mars 2015

- **Prosess med sikte på å vurdere sammenslåing:**
 - Gran og Lunner (høst 2015)
 - Lesja og Dovre (høst 2015)
 - Valdres (våren 2016)
 - Lom og Skjåk (våren 2016)
 - Sel og Vågå (våren 2016)
 - Jevnaker og Ringerike (våren 2016)
 - Lillehammerregionen og Ringebu (Har vedtatt mål om vedtak i løpet av høsten 2015)
- **Felles prosess:**
 - Gjøvikregionen
 - Nord-Fron og Sør-Fron ønsker å utrede Midt-Gudbrandsdal